

Beleggen asbesttaken RUD Utrecht
Uitkomsten overleggen september en november 2018
Kaders uitvoering asbesttaken RUD Utrecht
14 december 2018

Inleiding

De bedrijfsmatige verwijdering van asbest is vanaf 1 juli 2017 een basistaak.

Ondanks de grote verschillen tussen de gemeenten in werkwijzen, omvang van de taak en politieke betrokkenheid met betrekking tot het onderwerp asbest, hebben we de kaders kunnen stellen voor de overdracht van asbesttaken aan de RUD Utrecht. Zodat de RUD de uitvoering van de basistaak asbest in samenwerking met de gemeenten verder kan uitwerken en vormgeven.

De kaders betreffen een globale beschrijving, waarbij de overdrachtmomenten in het proces zijn vastgelegd. De globale beschrijving bevat termen als “gemaakte afspraken”, “beoordelen asbestinventarisatierapport”, “brief” enzovoorts. Invulling van deze zaken moet plaatsvinden in aanloop tot de overdracht. Waarbij de oproep: maak het niet te moeilijk, want dan kan je het als gemeente beter niet overdragen.

Er is nog niet gekeken naar de gezamenlijk op te stellen risicoanalyse die ook als verplichting uit de BOR voortkomt. Dit zal in december '18/januari '19 worden ingevuld. Hierbij is provinciebrede systematiek het uitgangspunt.

Vooralsnog kan, op basis van prognoses, de RUD met de door alle gemeenten geleverde gegevens (voor 8 december) een globale raming te maken van de uitvoeringskosten. Dan kan ook een conclusie worden getrokken of op basis van de uitvoeringscapaciteit voldaan kan worden aan de kwaliteitseisen KC2.1.

Als in januari deze gegevens bekend zijn, kan hier in de begroting van de RUD rekening worden gehouden. Begin 2019 kunnen deze cijfers gebruikt worden in de Kadernota's 2020 van de gemeenten om de mogelijke extra kosten die de overdracht van deze asbesttaken met zich mee brengen, te dekken.

In 2019 kan de RUD op basis van deze uitkomsten fase 2 en 3 gericht inzetten, in overleg en samen met de gemeenten. Hiervoor maakt de RUD Utrecht een nieuw projectvoorstel met bijhorende implementatiekosten.

Aandachtspunten

Een aandachtspunt is dat, bij het overdragen van de asbesttaken aan de RUD, bij verschillende gemeenten de kennis over asbest verdwijnt of de taak zodanig klein wordt dat deze niet meer robuust is belegd. Dit pleit er voor om een overgang naar het beleggen van alle asbest-plustaken sneller te kunnen maken.

Maar een plustaak beleggen bij de RUD kan alleen als er voldoende massa bij de RUD wordt gecreëerd.

Een ander aandachtspunt is dat enkele gemeenten aangeven de taak niet eerder te willen beleggen dan nadat is aangetoond dat de RUD de taak naar behoren kan uitvoeren. Hier zal begin 2019 een duidelijk standpunt over moeten worden ingenomen omdat dit gevolgen heeft voor de inrichting van de RUD en voor de mogelijke overdracht van plustaken door andere gemeenten.

In de bijlagen zijn de aandachtspunten opgenomen die tijdens de verschillende bijeenkomsten zijn verwoord. Dit zijn aandachtspunten en behoren niet bij het nu gestelde kader.

Plustaken

De benoemde kaders kunnen (op termijn) per partner naar boven worden bijgesteld door het gebruik maken van een pluspakket. Bijvoorbeeld door meer van de asbesttaken over te dragen, of door een plus op de risico-analyse te leggen vanwege bijvoorbeeld politiek belang.

RUD wil starten met de basistaken: sanering asbest door bedrijven. Plustaken kunnen later volgen maar het inrichten van de organisatie voor de basistaken is een zodanige klus dat ook het uitvoeren van plustaken niet per 1-1-20 te garanderen is. Utrecht, Houten en Nieuwegein participeren met de overige gemeenten in het opzetten van de taakuitvoering bij de RUD echter, zij willen de taak pas beleggen als de RUD heeft bewezen de taak goed uit te kunnen voeren.

Afhandelen meldingen

De volgende stappen zijn het kader voor het afhandelen van een melding.

(Voorzover een gemeente nog niet alle asbesttaken aan de RUD heeft overgedragen)

1. De sloopmelding komt binnen bij de gemeente.
 - a. De gemeente maakt een scheiding tussen particuliere en bedrijfsmatige meldingen
 - b. De gemeente maakt in de bedrijfsmatige meldingen een scheiding tussen gewone asbestmeldingen en zware asbestmeldingen¹
 - c. De gemeente draagt de gewone asbestmeldingen via het OLO over aan de RUD.
 - d. De RUD krijgt de regie over deze gewone asbestmeldingen.

2. De RUD ontvangt de doorgezette melding
 - a. De RUD beoordeelt de gewone asbestmeldingen en handelt deze af. Bij de afhandeling behoort onder meer de beoordeling van het asbestinventarisatierapport, de risicobeoordeling van de locatie en het bedrijf dat saneert.
 - b. De RUD, als regisseur van de melding, vraagt als nodig advies aan de gemeente, bijvoorbeeld toezichthouder bouw en verwerkt het advies.
 - c. De RUD verzendt de brief en bepaalt, op basis gemaakte afspraken², of toezicht op de locatie plaatsvindt.

3. Afhandeling gemeente
 - a. De gemeente handelt de particuliere meldingen zelf af
 - b. De gemeente neemt de regie over de zware asbestmeldingen.
 - c. De gemeente vraagt advies aan de RUD, bijvoorbeeld over het asbestinventarisatierapport en de risicobeoordeling van het bedrijf dat de sanering gaat uitvoeren. De gemeente verwerkt het advies van de RUD.
 - d. De gemeente verzendt de brief en bepaalt of toezicht op de locatie plaatsvindt.

Plustaak: overdracht alle meldingen, ook particulier

Altijd gemeente de regie: sloopvergunningen

¹ De gemeente bepaalt zelf wat zij gewone of zware meldingen vindt. De gemeente blijft regie voeren op deze melding. Zwaar kan variëren van locatie-specifiek tot soort asbest of dat het onderdeel is van een totaalsloop of renovatie van een gebouw. Het kan zijn dat een gemeente alle bedrijfsmeldingen doorzet naar de RUD.

² Deze afspraken worden in het vervolgtraject gemaakt. Bij overdracht van de taken kunnen locatie-specifieke zaken geo-gerelateerd worden opgeslagen.

Toezicht en handhaving

Scheiding van vergunningverlening (beoordeling melding) en toezicht is voor het uitvoeren van deze taak geen verplichting. De werkwijze bij het Besluit bodemkwaliteit wordt als positief voorbeeld genoemd. Scheiding in uitvoering is niet nodig. Een kwaliteitscontrole echter wel.

Systeemtoezicht³ is uitgangspunt. Deze wijze van toezicht is gericht op wie de sloop uitvoert en niet op waar de sloop wordt uitgevoerd. Echter, ook soort asbest, locatietekens en het uitvoeren van controles in alle gemeenten hebben invloed of een asbestsloop gecontroleerd wordt.

Vanuit toezicht kan handhaving voortkomen. Het toepassen van bestuursdwang kan mogelijk op dezelfde manier worden ingericht als nu met toezicht op vuurwerk. In ieder geval in goed overleg.

Het proces hoe scheiding van melding start sloop LAVS voor gewone meldingen en zware meldingen moet plaatsvinden moet nog worden uitgewerkt.

Proces:

1. De melding start sloop (over 2 dagen) komt binnen via de LAVS, gemeente zet de melding door naar de RUD.
2. De RUD legt de LAVS melding naast de (risico-)analyse van de behandelaar melding/vergunningverlener en plant op basis daarvan wel/geen controle in.
3. De toezichthouder voert een controle uit (en betreft, indien nodig, de gemeentelijk toezichthouder bouw als het vermoeden bestaat dat er meer aan de hand is, (bijvoorbeeld bouwkundige sloop), in overleg wordt toezicht of handhaving samen voortgezet).
4. als er een overtreding is geconstateerd handelt de toezichthouder RUD deze overtreding af met hetzelfde mandaat als de gemeente heeft gegeven voor toezicht milieu op bedrijven. Prioritering, flexibiliteit en inspelen op de situatie is hierin gewenst.
5. De gemeente betreft de toezichthouder RUD bij de controle als de gemeente de regie heeft voor zware sloopvergunningen en sloopmeldingen. De bouw-inspecteur heeft hierin de regie, de gemeente handelt het toezicht en handhaving, mede op basis van advies van de RUD, af.

Plustaak: Regie van de RUD bij particuliere sloopmeldingen

Plustaak: Regie van de RUD bij zware sloopmeldingen: hierin betreft de RUD de gemeentelijke bouwinspecteur. RUD handelt dit toezicht en de mogelijke handhaving af mede op basis van het advies van de gemeente

Plustaak: het beleggen van meer controles bij de RUD dan voor het uitvoeren van systeemtoezicht noodzakelijk is. Bij systeemtoezicht zullen altijd een minimaal aantal controles in een gemeente plaatsvinden.

Calamiteit asbest

Dit is een plustaak

³ Specifieke kenmerken en uitvoering van systeemtoezicht moeten nog worden bepaald. Ook goede bedrijven worden gecontroleerd, alleen minder vaak.

Aandachtspunt is dat, bij het overdragen van de asbesttaken aan de RUD, bij verschillende gemeenten de kennis over asbest verdwijnt of de taak zodanig klein is dat deze niet meer robuust is belegd. Dit pleit er voor om een groei naar het beleggen van plustaken sneller te maken.

Overige punten: niet gerubriceerd, ter informatie

A. Toetsmomenten 2019

De volgende toetspunten, om te komen tot overdracht, zijn verwoord. Voorstel is om de RUD Utrecht te vragen deze toetspunten (in de tijd) te verwerken in het plan van aanpak beleggen asbesttaken 1-1-2020:

- productbeschrijving
- Administratief proces
- Aantal mensen, Juiste opleidingsniveau, vlieguren
- Werkbare samenwerking / Goed werkproces/ afstemming andere partijen en termijnen
- Mandaat
- Kostenefficiënte invulling, kentallen ,
- Beschrijving inhoud systeemtoezicht (uitwerking)
- Handhavingsstrategie
- Mate klantgerichtheid
- Communicatie, oplossingsgericht (stimuleren regels naleven)
- Checklisten
- Inrichting Squit op orde
- Mensen overdracht vanuit gemeenten
- Proces intern gemeente (verplichte contactmomenten)
- Outcome kwaliteit toetsen door extern bureau
- Rapportage conform opdracht/transparantie

B. Aandachtspunten bij uitwerking proces

Tijdens de bijeenkomst hebben de gemeentelijke opdrachtgevers aandachtspunten bij uitwerking van het proces geformuleerd. Deze zijn onder andere:

- Let op controle ook op zaterdag!
- Wijze van communiceren
- Goede communicatie (onderling, tussen gemeente en RUD en naar burger)
- Klant (burger) moet centraal staan
- Flexibiliteit (naar de geest, niet naar de letter, om bijvoorbeeld asbestdump te voorkomen).
- Snelle afhandeling (soms binnen een uur)
- Vasthouden toezichtniveau (kwaliteit en kwantiteit)
- Duidelijke afbakening taken (wie doet wat en overdracht)
- Verrichten van maatwerk
- Bij illegaliteit: goed contact, oor/oog/reuk functie door gemeentelijke toezichthouder en RUD waarschuwen bij illegaliteiten is onmisbaar als RUD ook illegaliteiten moet oppakken.
- Mandaat